

Vojenské operace na podporu míru

aneb nový smysl pro starou organizaci

Doc. PhDr. Zdeněk Kříž, Ph. D.

Role NATO v PSO

Severoatlantická aliance sehrála v 90. letech minulého století nepochybně velmi významnou roli při provádění vojenských operací krizového managementu.

Válka proti Jugoslávii v roce 1999 není příkladem PSO!!!

Robert E. Hunter podotknul, že stabilizační role NATO v Evropě je brána více méně jako samozřejmost – změna oproti situaci na počátku 90. let minulého století.

Severoatlantická aliance ve své strategické koncepci z roku 1991 sice otevřela dveře k provádění různých typů vojenských operací krizového managementu, **avšak nepoložila na ně nijak mimořádný důraz.**

Klasifikace vojenských operací krizového managementu (vojenských operací na podporu míru) dosud nebyla vojenskou vědou ani mezinárodními vztahy uspokojivě vyřešena.

Vojenské operace krizového managementu (mimo vynucovací akce dle kapitoly 7 charty OSN) můžeme dělit na

- a) mírové mise OSN (mise pozorovatelské, peacekeeping a peacekeeping druhé generace),
- b) vojenské operace NATO na podporu míru**
- c) c) vojenské operace EU na podporu míru.

Dodnes několik desítek misí. Nejméně 60 dle NATO.

Schválení doktríny

Teprve v prosinci 1992 se Rada NATO rozhodla podporovat aktivity na provádění míru v rámci KBSE a OSN.

Od roku 1993 se také NATO začalo angažovat na Balkáně. První verze koncepčních dokumentů k provádění operací na podporu míru (NATO Doctrine for Peace Support Operations) z roku 1994 ještě předpokládaly limitování aliančních operací kapitolou VI Charty OSN (podobné mírovým operacím OSN)

Konečný návrh alianční doktríny (Bi-MNC-Directive for NATO Doctrine for Peace Support Operations) z 11. prosince 1995 k provádění operací na podporu míru.

Poskytl prostor pro provádění vynucovacích operací „peace enforcement“ a operací zaměřených na „peace building“ a „peace making“.

O překotném vývoji situace, které NATO tempem svých změn nestačilo, svědčí i to, že konečné znění doktríny bylo přijato až několik dní poté, co se NATO začalo angažovat v IFOR.

Principy PSO

Gen. Jaromír Zůna - operace NATO na podporu míru se obecně z hlediska intenzity použití sil a operačního prostředí, ve kterém jsou prováděny, **pohybují mezi peacekeepingem 2. generace a operacemi na vynucení míru a vyplňují mezi nimi vzniklou mezeru.**

Tyto operace probíhají **na základě mandátu Rady bezpečnosti OSN** – případně jiné mezinárodní bezpečnostní organizace jako je OBSE – a rozhodnutí Rady NATO.

Kontrolu nad průběhem operace má Rada NATO, a nikoli Rada bezpečnosti OSN.

Severoatlantická aliance definuje od OSN odlišně pojem nestrannosti v operaci.

NATO vedle tradičních (a ze strany NATO modifikovaných) principů peacekeepingu, jako jsou priorita konsenzu a zdrženlivost při použití síly, definuje i další doplňkové principy.

Princip priority **politických a vojenských cílů, jednoty úsilí, pružnosti, legitimacy, bezpečnosti, kreditu sil, vzájemného respektu, transparentnosti, svobody pohybu a civilní a vojenské spolupráce.**

Všechny tyto principy se prosadily zejména na pozadí série válek na Balkáně, které ukázaly limity tradičního peacekeepingu prováděného OSN.

Nejsou v rámci Aliance chápány zcela identicky jako u OSN.

Principy PSO II.

Velmi zásadní změnou ve srovnání s peacekeepingem OSN prošly při operacích NATO na podporu míru principy těchto operací - principy nestrannosti, konsenzu a omezení při použití síly.

V pojetí nestrannosti přijatém Severoatlantickou aliancí lze použít vojenskou sílu proti jedné straně konfliktu v případě, že neplní ujednání dohod nebo jedná proti jejich znění.

Nestrannost NATO při provádění operace na podporu míru spočívá v tom, že vojenská síla bude použita proti jakékoli straně konfliktu neplnící svoje závazky, a nikoli v tom, že se NATO nebude do konfliktu vměšovat.

Na rozdíl od přístupu OSN však NATO připouští i variantu vynucení konsenzu zneprátelených stran použitím vojenské síly.

Konsenzus stran konfliktu není v aliančním pojetí chápán jako základní předpoklad pro zahájení vojenské operace v krizovém regionu, nýbrž spíše jako cíl. V krizovém regionu rozmístěné alianční jednotky mají k dispozici prostředky k případnému dosažení konsenzu.

V případě použití síly za účelem vynucení konsenzu ale operace přestává mít charakter operace na podporu míru.

Principy PSO III.

Zdrženlivost při použití síly.

Alianční síly se při provádění operace na podporu míru řídí přesně vymezenými pravidly **(Rules of Engagement – ROE)**.

Tato pravidla jsou zpracována pro každou operaci dle specifických podmínek.

Na rozdíl od zdrženlivosti při užití síly v rámci misí OSN nepředpokládá NATO užití síly pouze za účelem sebeobranu.

Jaromír Zůna, „*pokud to bude vyžadovat situace, NATO je připraveno v operacích na podporu míru použít k prosazení plnění vojenských aspektů mírové smlouvy a zajištění kreditu sil na podporu míru odpovídající stupeň vojenské síly k dosažení okamžitého efektu, eliminaci protivníka a zabránění eskalace situace*“. (Zůna 2002: 56)

Vzhledem ke své povaze se operace na podporu míru prováděné Severoatlantickou aliancí pohybují v prostoru mezi hlavami VI a VII Charty OSN.

V některých případech, například když jedna ze stran konfliktu po rozmístění sil NATO změní svoje stanovisko, přestane spolupracovat a nebude plnit svoje závazky, mohou plynule přejít v operace vynucovací.

Výčet NATO PSO

Přehled misí NATO - natoaktu... X

https://www.natoaktual.cz/zpravy/Imise_main

Vyhledat

Podrobný přehled všech operací a misí NATO:

	Název mise	Teritorium	Kdy
1.	Sharp Guard	Bývalá Jugoslávie / Bosna a Hercegovina	1992 - 1996
2.	Deny Flight	Bývalá Jugoslávie / Bosna a Hercegovina	1993 - 1995
3.	IFOR	Bosna a Hercegovina	1995 - 1996
4.	SFOR	Bosna a Hercegovina	1996 - 1998
5.	SFOR II	Bosna a Hercegovina	1998 - 2004
6.	Allied Force	Kosovo / SFR Jugoslávie	1999
7.	AFOR	Albánie	1999
8.	KFOR	Srbsko/Kosovo	1999 - nyní
9.	Essential Harvest	Makedonie	2001
10.	Amber Fox	Makedonie	2001 - 2002
11.	Allied Harmony	Makedonie	2002 - 2003
12.	Active Endeavour / Sea Guardian	Středomoří	2001 - nyní
13.	Display Deterrence	Turecko	2003
14.	ISAF	Afghánistán	2003 - 2014
15.	NTIM	Irák	2004
16.	NTIM-I	Irák	2004 - 2011
17.	Podpora Africké unii	Somálsko	2005 - nyní
18.	Pomoc po hurikánu	Spojené státy americké	2005
19.	Operace Pákistán	Pákistán	2005 - 2006
20.	Ocean Shield	Adenský záliv	2009 - 2016
21.	Unified Protector	Libye	2011
22.	Resolute Support	Afghánistán	2015 - nyní

[Zpět](#)

OTAN
Projekt podporuje
Public Diplomacy Division NATO

FOTOGALERIE

[První žena mezi generály](#)

[S tajemnou Formozou](#)

BARISTA I ZÁCHRANÁŘ U KANÓNŮ

ŘÍJEN 2019

Poprvé v historii nechala armáda záložky pálit z kanónů ostrými

[REPORTÁŽ](#) [FOTOGALERIE](#)

DNY NATO V OSTRAVĚ

ZÁŘÍ 2019

Dny NATO navštívilo 220 tisíc lidí, ukázaly i nové vrtulníky pro armádu.

[REPORTÁŽ](#) [FOTOGALERIE](#)

TOVÁRNA NA INSTRUKTORY

ČERVENEC 2019

Britský poradní tým s pomocí Čechů vyškolil už přes 9 500 vojenských instruktorů.

15:20
22.4.2020

Bosna a Hercegovina

Konflikt v Bosně a Hercegovině v první polovině 90. let minulého století byl jednou z významných epizod procesu rozpadu Jugoslávie.

Přímou příčinou války v Bosně a Hercegovině byla snaha srbských a chorvatských stratégů o vytvoření národního státu. O účelu války změnit demografické poměry v zemi svědčí skutečnost, že v Bosně a Hercegovině (4,4 mil. obyvatel) více než 2 miliony lidí opustily svoje domovy a zhruba 200 000 přišlo o život.

Nejvýznamnějším vojenským faktorem mezinárodního společenství byly síly OSN UNPROFOR (United Nation Protection Force), bez realistického mandátu Rady bezpečnosti OSN, a proto i vojensky nepřipravené a nevybavené na budoucí události.

Cílem UNPROFOR bylo dohlížet na dodržování míru, který neexistoval. Síly UNPROFOR s 37 000 vojáky nemohly zabránit událostem, jako byl masakr muslimů ve Srebrenici v létě 1995, při kterém přišlo o život kolem 7000 lidí.

Od července 1992 NATO provádělo v souvislosti s krizí na teritoriu bývalé Jugoslávie námořní operaci Sharp Guard. Následně se role NATO rozšířila o poskytování vzdušné podpory za účelem ochrany UNPROFOR a takzvaných bezpečných zón vyhlášených Radou bezpečnosti OSN v Bosně a Hercegovině.

Na žádost UNPROFOR byly v listopadu 1994 provedeny letecké útoky na bosenskosrbské 8 letecké základny a protivzdušnou obranu – vrchol jedné etapy.

Mocenský pat v Bosně

Změnu místních poměrů a patové situace v Bosně a Hercegovině přineslo vytvoření vojenského paktu mezi bosenskými Chorvaty a Bosňáky v létě 1995, kterým Srbové v zemi ztratili vojenskou převahu.

Západ proto reagoval prostřednictvím NATO leteckými útoky na bosensko-srbské cíle protože jejich armáda útočila na (mezinárodním společenstvím vyhlášené) „bezpečné oblasti“ v Bosně.

Letecká kampaň NATO - strategický cíl nedopustit opětovné zvrácení mocenské rovnováhy v oblasti, a přinutit tím strany konfliktu zasednout k jednacímu stolu.

Jednalo se o vojenskou operaci „**Deliberate Force**“ mezi 29. srpnem a 14. zářím 1995.

Na stabilizaci Bosny a Hercegoviny se dlouhodobě podílela Severoatlantická aliance od roku 1995, kdy byla zahájena mise vedená silami IFOR. Předpokladem k zahájení této mise bylo přijetí General Framework Agreement for Peace (GFAP).

Daytonská mírová dohoda tří zneprátených stran.

Průběh misí IFOR/SFOR

Vlastní mise vedená IFOR začala 20. prosince 1995 v síle 60 000 vojáků.

Síly měly mandát na jeden rok.

Úkolem Severoatlantické aliance v rámci IFOR bylo na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1031 implementovat vojenské aspekty Daytonské mírové dohody:

- 1. tedy prosadit zastavení nepřátelství,**
- 2. oddělení znepřátelených stran,**
- 3. zřízení zón separace (4 km) mezi oběma entitami**
- 4. přesun ozbrojených sil a těžké výzbroje znepřátelených stran do předem určených stanovišť’.**

Na aliančním úsilí se podílelo kolem 1500 vojáků z Ruska Ruský generál byl jmenován do funkce mimořádného ruského zástupce SACEUR s pověřením koordinovat kooperace mezi NATO a Ruskem.

Rusko svoje jednotky stáhlo v roce 2003 s oficiálním zdůvodněním, že cíle operace již byly naplněny.

Na misi se účastnili i vojáci dalších států bývalé Varšavské smlouvy, a dokonce i vojáci z arabských zemí.

Průběh misí IFOR/SFOR II.

V zimě 1996 se členské státy NATO dohodly na prodloužení aliančního angažmá v Bosně a Hercegovině, které by dohlédlo na pokračování mírového procesu.

V mezinárodním společenství v této otázce existoval konsenzus, který se odrazil v rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1088 z 12. prosince 1996.

Jednotky IFOR 20. prosince 1996 vystřídány vojáky SFOR (Stabilization Force) v počtu 37 000. Jejich počet postupně klesal a oscilloval kolem 12 000 vojáků v době ukončení angažmá NATO a převzetí operace Evropskou unií.

Úkoly SFOR spočívaly v odstrašení stran konfliktu a prevenci znovuvypuknutí nepřátelství, ve vytváření příznivého bezpečnostního klimatu pro mírový proces a v selektivní podpoře civilních organizací aliančními kapacitami, které prosazovaly civilní aspekty mírové dohody. S výjimkou vojenských sil Ruské federace byli všichni vojáci v rámci IFOR a SFOR pod velením Severoatlantické aliance.

Nasazení SFOR bylo 2. prosince 2004 ukončeno a Evropská unie v regionu ve spolupráci s NATO zahájila další vojenskou operaci na podporu míru, operaci Althea.

Evropská unie, přes mnohé přetrvávající problémy, převzala zemi v podstatně lepší situaci, než v jaké do ní NATO roku 1996 vstupovalo.

Hodnocení angažmá NATO

Alianční angažmá bylo zcela kryto mandátem Rady bezpečnosti OSN (rezoluce č. 1031 a 1088), který byl vícekrát prodloužen.

Severoatlantická aliance se snažila deeskalovat konflikt v rámci spolupráce s ostatními relevantními mezinárodními institucemi (zejména s OSN), která přirozeně nebyla zcela bezproblémová, jakkoli byla úspěšná.

Úspěch v Bosně a Hercegovině byl ale důležitý i pro NATO, protože někteří autoři upozorňovali na možnost eroze této organizace a ztráty významu v případě selhání jejich aktivit při stabilizaci Balkánu.

Vojenská intervence NATO v Bosně a Hercegovině byla klíčovým okamžikem NATO po skončení studené války.

Alianční angažmá v Bosně a Hercegovině nelze interpretovat ani jako snahu získat jednostrannou bezpečnostní výhodu na úkor ostatních aktérů. **Nastalo v mrtvém bodu.**

Utlumení konfliktu v rámci mezinárodního úsilí zvýšilo bezpečnost i nečlenských zemí NATO.

NATO a Kosovo

Je nutné důsledně rozlišovat **dvě alianční operace v Kosovu**, totiž **válku proti Jugoslávii v roce 1999** a misi vedenou KFOR (přestože bez první operace by nebylo ani druhé)

Mezinárodní společenství provádělo správu Kosova prostřednictvím UNMIK (United Nation Interim Administration Mission) na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1244.

Úkolem KFOR na stejném právním základě bylo (a je i nadále) vytvořit v Kosovu bezpečné prostředí pro práci mezinárodního společenství, zabránit etnicky motivovaným konfliktům, střežit hranice Kosova, vybudovat stabilní a v míru žijící multietnické Kosovo a připravit podmínky pro stanovení jeho budoucího konečného statusu.

Kosovo sice zůstalo od roku 1999 formálně součástí Jugoslávie, avšak de facto bylo od ní spravováno odděleně.

Rozdělení úkolů lze zobecnit tak, že primární zodpovědnost za stabilizaci Kosova nese OSN, respektive UNMIK, přičemž NATO se prostřednictvím KFOR stará o vytvoření bezpečného prostředí.

Přesto je mandát NATO v případě KFOR nejkompexnější ze všech aliančních operací. KFOR jsou od samého počátku multinacionálními silami, na kterých se podílejí jak členské státy NATO, tak ostatní země.

NATO a KFOR

Při zahájení mise vedené KFOR 1999 se jí účastnilo téměř 42 000 vojáků z 34 zemí.

Poté počet vojáků klesal až k přibližně 17 500. V souvislosti s nepokoji v tomto regionu byly KFOR dočasně navýšeny až na 20 000 vojáků.

V roce 2005 se počet v Kosovu rozmístěných sil pohyboval kolem 17 200 vojáků a počet zapojených států se zvýšil na 35.

Celá mise je vedena převážně v evropské režii. Spojené státy jsou ochotné přispívat do 15 % celkových nákladů na stabilizaci Kosova.

Podmínky v Kosovu v době nasazení KFOR nebylo možné označit jako postkonfliktní, protože nebyl znám jeho konečný statut.

Mezi lety 1999 – 2003 ruský podíl v KFOR osciloval kolem 1500 vojáků.

Cílem úsilí mezinárodního společenství je vytvořit bezpečné prostředí pro všechny národy žijící v Kosovu a zejména ochránit Albánce a Srby před sebou navzájem.

Rozmístění KFOR přispělo k návratu statisíců albánských uprchlíků, kterého využily i kriminální živly k vybudování zázemí v Kosovu.

Výsledky NATO v Kosovu

Odhaduje se, že jen v prvních třech týdnech června 1999 se navrátilo 480 000 kosovských uprchlíků.

Část nealbánského obyvatelstva se totiž stala obětí odvety albánských paramilitárních složek a především KKK a část z nich, zejména Srbů (ale i Romů), uprchla z regionu.

Jedná se o zhruba 250 000 lidí, přičemž společně s odchodem a záhy po odchodu jugoslávských bezpečnostních sil to bylo 164 000 lidí. Tím je ohrožen záměr mezinárodního společenství vybudovat stabilní a demokratické multietnické Kosovo.

Výkony KFOR při nepokojích v březnu 2004 byly podrobeny kritice ze strany Human Right Watch a Amnesty International. Mezi lety 1999 až 2004 bylo zavražděno nebo je pohřešováno zhruba 1 300 občanů nealbánské národnosti, zejména Srbů a Romů.

Míra porušování lidských práv v Kosovu se po aliančním zásahu a rozmístění vojáků KFOR podstatně snížila.

John G. Cockell dospěl k závěru, že **(neoficiální) koncepce KFOR jako sil odstrašujících vojenské a paramilitární síly Miloševićovy Jugoslávie se změnila a nově akcentuje především odstrašení kosovských Albánců před útoky na Srby.**

Výsledky NATO v Kosovu II.

Při hodnocení celkové úspěšnosti Severoatlantické aliance v Kosovu je ale třeba zohlednit tři důležité faktory:

1. absolutní zhroucení systému státní správy, policie a justice v roce 1999 v důsledku odchodu jugoslávských bezpečnostních složek, vynuceného mezinárodním společenstvím, před zahájením činnosti UNMIK.
2. historicky zakořeněnou nenávist mezi Srby a Albánci v Kosovu, která v žádném případě není produktem vojenského angažmá NATO a má svoji dlouhou historii.
3. odpovědnost NATO „pouze“ za vytváření bezpečného prostředí pro práci ostatních institucí.

Nezdařilo se vytvořit absolutně bezpečné prostředí pro působení institucí mezinárodního společenství, i když na straně druhé je bezpečnostní situace podstatně lepší, než byla před vojenským zásahem NATO.

Další vývoj po vyhlášení nezávislosti Kosova v roce 2008 je těžké predikovat. Kosovo na cestě k nezávislosti – obrovské problémy!

NATO zatím neuvažuje o stažení se z KOSOVA (prohlášení z prosince 2017). Dnes je tam 4000 vojáků z 28 zemí.

Nejde o jednoznačný debakl

Kosovská nezávislost

K 20. únoru 2018 Republiku Kosovo uznalo 116 uznaných a neuznaných států světa,

112 ze 193 (57,0 %) členských států Organizace spojených národů,

23 z 28 (82 %) členských států Evropské unie,

24 z 28 (86 %) členských států NATO a

36 ze 57 (63 %) členských států Organizace islámské spolupráce.

Vláda Srbska, která považuje Kosovo za srbskou autonomní oblast, Kosovo jako suverénní stát neuznala.

Kosovo odmítá uznat 44 členských států OSN, včetně 5 států Evropské unie a 4 států NATO.

Příklady: Čína, Brazílie, Rusko, Slovensko, Bosna a Hercegovina a další.

NATO a Afghánistán

Po svržení režimu Talibanu byl na konferenci v Bonnu počátkem prosince 2001 projednán plán na vytvoření mezinárodních sil v Afghánistánu.

ISAF (International Security Assistance Forces) - Rada bezpečnosti OSN rezoluce č. 1386.

Původní úkoly ISAF byly velmi omezené, přestože rezoluce Rady bezpečnosti OSN byla schválena v rámci kapitoly VII Charty.

Jádro ISAF tvořily ozbrojené síly západních zemí, nicméně do roku 2003 se nejednalo o operaci NATO.

V době převzetí celé operace NATO byla mise ISAF stále omezena na Kábul a jeho okolí.

Teritoriální rozšiřování záběru mise bylo dokončeno 5. října 2006, když ISAF převzala pod své velení mezinárodní síly pod americkým vedením, které působily na východě Afghánistánu.

NATO jako de facto protipovstalecká síla na vrcholu téměř 100 000 vojáků!

V roce 2003 se koalice oproti původnímu plánu začala více angažovat i mimo bezpečnostní oblast, vznikly první rekonstrukční týmy (PRT) a dohled nad volebním procesem - **prezidentské volby roku 2004 a parlamentní volby roku 2005.**

2014 – konec mise NATO, přítomnost výcvikovými komponenty – Resolut Support

NATO, Afghánistán a Resolute Support

2014 – Resolute Support

Nevede bojové operace – výcviková mise usilující o budování lokálních bezpečnostních složek.

Dnes cirka 12 000 příslušníků z NATO, cirka 8500 z USA (ČR cirka 250).

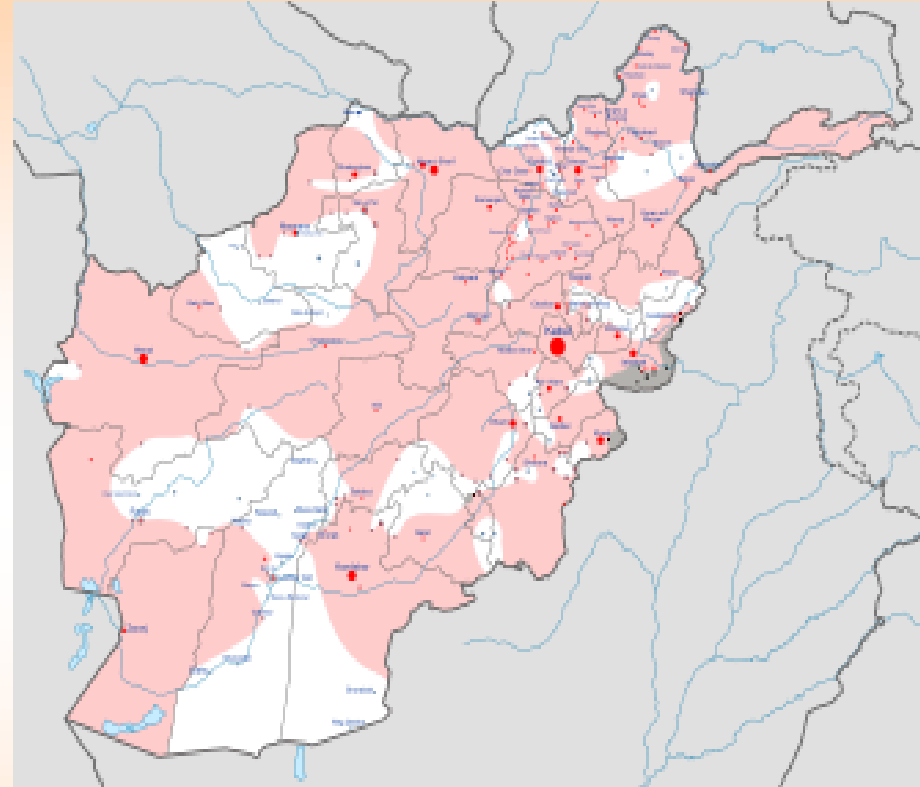
Ty jsou úkolem asi 300 000 příslušníků afghánských bezpečnostních sil. S jejich výcvikem a podporou pomáhá právě Aliance a její partnerské státy.

Odehrává se na základě pozvání místní vlády + rezoluce RB OSN č. 2189, která tuto operaci podporuje – přijata jednomyslně.

2016 – Varšava summit – operace bude pokračovat.

Listopad 2017 – jednání NATO o Afghánistánu - 27 států chce v příštích měsících zvýšit počty svých vojáků ve výcvikové afghánské misi NATO.

NATO bude platit nejméně do roku 2020 – 1 mld. USD.

NATO a Libye

2011 – povstání proti Kaddáfimu na pozadí takzvaného Arabského jara. Alianční zásah v rámci operace Unified Protector.

První protesty proti Kaddáfího-režimu, které začaly 16. února 2011, se změnily v masová shromáždění na mnoha místech – **centrum Běnghází.**

V této době byly vládními silami za použití ozbrojeného násilí potlačeny protesty v hlavním městě Tripolisu – **řádově stovky mrtvých.**

Mezinárodně-právní rámec pro angažmá NATO v ozbrojeném konfliktu v Libyi stanovila Rada bezpečnosti OSN svými **rezolucemi 1970 a 1973.**

Požadavky: ukončení násilí, jednání s opozicí, embargo na dovoz zbraní do země a sankce na politické elity země a jejich rodiny. Libyjská aktiva v zahraničí byla na základě této rezoluce zmrazena. **Rezoluce RB OSN 1973** – aplikace RtP. Krize je za hrozbu mezinárodnímu míru - opatření dle kapitoly VII Charty

Zdůraznila „*the responsibility of the Libyan authorities to protect the Libyan population and reaffirming that parties to armed conflicts bear the primary responsibility to take all feasible steps to ensure the protection of civilian*“

„*authorizes Member States that have notified the Secretary-General, acting nationally or through regional organizations or arrangements, and acting in cooperation with the Secretary-General, to take all necessary measures, notwithstanding paragraph 9 of resolution 1970 (2011), to protect civilians and civilian populated areas under threat of attack in the Libyan Arab Jamahiriya, including Benghazi, while excluding a foreign occupation force of any form on any part of Libyan territory, and requests the Member States concerned to inform the Secretary-General immediately of the measures they take pursuant to the authorization conferred by this paragraph which shall be immediately reported to the Security Council*“

NATO a Libye II.

Použita jako základ zásahu NATO – ale:

1. Aliance není regionální organizací ve smyslu Charty OSN,
2. NATO svojí politikou sledovalo změnu režimu, k čemuž rezoluce nedávají žádné zmocnění,
3. došlo k porušení rezolucí RB OSN č. 1970 a 1973 dodávkami zbraní a poskytnutím vojenského výcviku povstalcům a
4. nebyl dodržen princip nestrannosti při vynucování rezoluce RB OSN 1973.

Cílem NATO v Libyi bylo změnit režim, k čemuž rezoluce RB OSN nedávaly žádné oprávnění.

Západní země poskytly vojenské poradce, kteří se zaměřili na zlepšení výcviku a taktiky povstalců. Povstalci byli zásobeni zbraněmi z Francie a Kataru - **porušení embarga na dovoz zbraní do Libye.**

Reálný průběh bojových operací se velmi blížil poskytování letecké podpory libyjským povstaleckým skupinám.

Ochrana civilistů byla prováděna systematickým ničením ozbrojených složek mezinárodně uznávané vlády. Dobové odhady lidských ztrát Al-Jazery, již tak nadsazené, hovořily o zmaření 10 000 lidských životů v polovině dubna 2011.

Kampaň libyjských bezpečnostních složek byla velmi brutální a nerozlišovala mezi povstalci bojujícími se zbraní v ruce a nezúčastněnými civilisty.

Aliančnímu angažmá v konfliktu předcházela série koordinovaných, nicméně individuálních operací členů NATO – Francie, VB a Kanada.

NATO a Libye III.

Prezident Obama sice již od konce února 2011 razil tezi, že Kaddáfí by se měl vzdát moci, USA uvalily na Libyi sankce a pracovaly na vytvoření mezinárodní koalice, která by krizi řešila

Počátkem března 2011 byl Obama velmi rezervovaný a skeptický k možné americké vojenské intervenci.

Severoatlantická aliance se zpočátku vyjadřovala poměrně zdrženlivě, nepovažovala vývoj v zemi za přímou hrozbu pro bezpečnost členských států a upozorňovala na sekundární dopady nepokojů v Libyi pro mezinárodní bezpečnost.

Na přelomu února a března se politika NATO změnila a Aliance začala zdůrazňovat potřebu vojenského zásahu.

Vojensky participovalo pouze 14 členských států. Role lídrů potom přirozeně zbyla na **Francii a Velkou Británii.**

Faktické krátkodobé cíle Západu, tedy nedopustit porážku povstání, byly ve srovnání s komplexními cíli západního angažmá na Balkáně a v Afghánistánu dosažitelné i bez rozsáhlého použití západní pozemní moci.

Operace Unified Protector skončila 31. října 2011. Dle oficiálních údajů NATO bylo nasazeno přibližně 8 000 vojáků a přes 260 letadel všech druhů a vrtulníků, dále 21 lodí všech druhů, včetně ponorek.

Smíšené výsledky – režim padl, následné boje s islamisty a problémy při konsolidaci země.

Úspěch či selhání?